

ЗАКОН

о јавној својини

"Службени гласник РС", бр. 72 од 28. септембра 2011, 88 од 6. октобра 2013, 105 од 3. октобра 2014, 104 од 23. децембра 2016 - *др. закон*, 108 од 29. децембра 2016.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Престале су да важе одредбе члана 54. ст, 2, 3. и 6. даном ступања на снагу Закона о становању и одржавању зграда ("Службени гласник РС", број 104/2016), односно 31. децембра 2016. године (види члан 157. Закона - 104/2016-56).

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Три облика јавне својине

Члан 2.

Јавну својину чини право својине Републике Србије – државна својина, право својине аутономне покрајине – покрајинска својина и право својине јединице локалне самоуправе – општинска, односно градска својина.

Предмет јавне својине

Члан 3.

У јавној својини су природна богатства, добра од општег интереса и добра у општој употреби, за која је законом утврђено да су у јавној својини, ствари које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и друге ствари које су, у складу са законом, у јавној својини.

Под јавном својином из става 1. овог члана не сматрају се ствари организација обавезног социјалног осигурања.

Примена и однос закона

Члан 4.

На стицање, вршење, заштиту и престанак права јавне својине, примењују се одредбе закона којим се уређује право приватне својине, ако нешто друго није одређено овим или другим законом.

Одредбе посебних закона којима се уређује режим ствари у јавној својини не могу бити у супротности са овим законом.

Намена ствари

Члан 5.

Намена ствари у јавној својини одређује се законом или одлуком надлежног органа донетом на основу закона, односно другог прописа или општег акта.

Одговорност у одлучивању, коришћењу и управљању

Члан 6.

Свако ко одлучује о стварима у јавној својини, ко их користи или њима управља дужан је да поступа као добар домаћин и одговоран је за то у складу са законом.

Финансијска средства

Члан 7.

Финансијска средства (новчана средства и хартије од вредности) у својини Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе уређују се посебним законом.

Посебан режим за одређене непокретности

Члан 8.

Правни режим грађевинског земљишта, пољопривредног земљишта, шума и шумског земљишта у јавној својини уређује се посебним законом.

II. ЈАВНА СВОЈИНА

1. Предмет јавне својине

Природна богатства

Члан 9.

Воде, водотоци и њихови извори, минерални ресурси, ресурси подземних вода, геотермални и други геолошки ресурси и резерве минералних сировина, и друга добра која су посебним законом одређена као природна богатства, у својини су Републике Србије.

Начин и услови искоришћавања и управљања природним богатством уређују се посебним законом.

На природном богатству може се стећи концесија или право коришћења, односно искоришћавања, у складу са посебним законом.

Накнада за коришћење природног богатства припада Републици Србији, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, на чијој територији се налази природно богатство, у складу са посебним законом.

Добра од општег интереса и добра у општој употреби у јавној својини
Члан 10.

Добра од општег интереса у јавној својини, у смислу овог закона, су ствари које су законом одређене као добра од општег интереса (пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, водно земљиште, водни објекти, заштићена природна добра, културна добра и др.), због чега уживају посебну заштиту.

Добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др).

Начин и услови искоришћавања и управљања добрима у општој употреби и добрима од општег интереса уређују се посебним законом.

На добрима у општој употреби може се стећи право предвиђено посебним законом (концесија, закуп и сл.).

Свако има право да добра у општој употреби користи на начин који је ради остварења те намене прописан законом, односно одлуком органа или правног лица коме су та добра дата на управљање.

Добра од општег интереса на којима постоји право јавне својине су у својини Републике Србије, ако законом није друкчије одређено.

Добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев државних путева II реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних паркова, који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе.

Мреже
Члан 11.

Мрежа, у смислу овог закона, јесте непокретна ствар са припацама, односно збир ствари, намењених протоку материје или енергије ради њихове дистрибуције корисницима или одвођења од корисника, а чији је појам ближе утврђен посебним законом.

Мреже представљају добро од општег интереса.

Мрежа којом се обавља привредна делатност пружања услуга од стране правних лица основаних од носилаца јавне својине је у јавној својини.

Изузетно од става 3. овог члана, посебним законом може бити утврђено да мреже из тог става могу бити и у својини правног лица које је основала Република Србија за пружање услуга или његовог зависног друштва.

Мрежа, односно део мреже који служи искључиво за потребе једног или више лица може бити у својини тог, односно тих лица.

Мрежа на којој на дан ступања на снагу овог закона постоји право приватне својине остаје у приватној својини.

Изградња, одржавање и коришћење мрежа у јавној својини могу бити предмет концесије, сагласно посебном закону.

Ствари које користе органи и организације

Члан 12.

Ствари у јавној својини које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у смислу овог закона, чине непокретне и покретне ствари и друга имовинска права, која служе за остваривање њихових права и дужности.

Друге ствари и имовинска права

Члан 13.

Под другим стварима у јавној својини из члана 3. овог закона подразумевају се ствари које не спадају у природна богатства, добра од општег интереса, мреже или ствари које користе органи и организације из члана 12. овог закона (грађевинско земљиште у јавној својини, друге непокретности и покретне ствари у јавној својини).

Друга имовинска права, у смислу овог закона, јесу: право на патент, право на лиценцу, модел, узорак и жиг, право коришћења техничке документације и друга имовинска права утврђена законом.

Друга имовинска права прибављају се, користе и њима располаже у складу са законом.

Улагање у капитал и пренос права коришћења

Члан 14.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу средства у јавној својини улагати у капитал јавног предузећа и друштва капитала, у складу са овим и другим законом.

По основу улагања из става 1. овог члана Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе стичу уделе или акције у јавним предузећима и друштвима капитала и права по основу тих акција, односно удела.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу установама и јавним агенцијама и другим организацијама, изузев јавних предузећа и друштава капитала из става 1. овог члана, чији су оснивачи, преносити право коришћења на стварима на којима имају право јавне својине.

Сусвојина на ствари у јавној својини

Члан 15.

На ствари у јавној својини може постојати сусвојина између различитих носилаца јавне својине, као и између носилаца јавне својине и других правних и физичких лица, у складу са законом.

Носиоци права јавне својине могу заједнички или са другим лицима инвестирати у изградњу добара од општег интереса, добара у општој употреби и других добара и по том основу, у складу са овим и другим законом, стицати право коришћења или друго право (концесија и сл.) и убирати приходе по том основу.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе не могу стећи својину, односно сусвојину на стварима, односно добрима из става 1. овог члана које по овом или другом закону могу бити искључиво у својини Републике Србије.

Немогућност принудног извршења

Члан 16.

Природна богатства, добра у општој употреби, мреже у јавној својини, водно земљиште и водни објекти у јавној својини, заштићена природна добра у јавној својини и културна добра у јавној својини, не могу бити предмет принудног извршења.

На непокретностима у јавној својини које, у целини или делимично, користе органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе за остваривање њихових права и дужности не може се спровести принудно извршење.

Предмет принудног извршења не могу бити објекти, оружје и опрема намењени одбрани и државној и јавној безбедности.

Добра из става 1. овог члана не могу се отуђити из јавне својине.

Немогућност одржаја и заснивања хипотеке

Члан 17.

На стварима из члана 16. овог закона не може се стећи право својине одржајем, нити се може засновати хипотека или друго средство стварног обезбеђења.

2. Носиоци права јавне својине и корисници ствари у јавној својини

Право јавне својине и право коришћења

Члан 18.

Носиоци права јавне својине су Република Србија, аутономна покрајина и општина, односно град (у даљем тексту: јединица локалне самоуправе).

Градска општина има право коришћења на стварима у својини града у чијем је саставу.

На стварима које прибави градска општина, право својине стиче град у чијем је саставу градска општина, а градска општина има право коришћења.

Статутом града може се предвидети да градска општина има право јавне својине на покретним и на непокретним стварима неопходним за рад органа и организација градске општине.

Месне заједнице и други облици месне самоуправе имају право коришћења на стварима у јавној својини јединице локалне самоуправе, у складу са законом и прописом, односно другим актом јединице локалне самоуправе.

Установе и јавне агенције и друге организације (укључујући и Народну банку Србије) чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, које немају статус државног органа и организације, органа аутономне покрајине, односно органа јединице локалне самоуправе или јавног предузећа, односно друштва капитала, имају право коришћења на непокретним и покретним стварима у јавној својини које су им пренете на коришћење.

Корисници ствари у јавној својини

Члан 19.

Корисници ствари у јавној својини су:

- 1) државни органи и организације;
- 2) органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе;
- 3) јавна предузећа, друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и њихова зависна друштва, на основу уговора закљученог на основу акта надлежног органа, а којим нису пренете у својину тог јавног предузећа, односно друштва.

Ствари у јавној својини могу се дати на коришћење и осталим правним лицима, концесијом или на други начин предвиђен законом.

Ако у случају из става 2. овог члана давање ствари на коришћење има карактер државне помоћи, на такве случајеве примениће се закон који уређује контролу државне помоћи.

Органи и организације као корисници

Члан 20.

Државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе користе непокретне и покретне ствари у јавној својини које су намењене извршавању њихових надлежности.

Изузетно од става 1. овог члана, непокретностима које користе државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у смислу овог закона, сматрају се и непокретности у јавној својини које непосредно не служе извршавању надлежности тих органа и организација, већ за остваривање прихода путем давања у закуп, односно на коришћење (тзв. комерцијалне непокретности – пословни простор, станови, гараже, гаражна места и др.).

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу непосредно, преко надлежног органа, давати у закуп, односно на коришћење непокретности из става 2. овог члана или за ове намене основати јавно предузеће или друштво капитала.

Оснивачким актом јавног предузећа, односно друштва капитала из става 3. овог члана, односно уговором о давању на коришћење непокретности из става 2. овог члана том предузећу, односно друштву, у складу са законом, ближе се одређује надлежност и поступак давања у закуп, односно на коришћење тих непокретности и остваривања прихода Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе по том основу (закупнина, добит и др.).

Јавна предузећа и друштва капитала као корисници

Члан 21.

Јавно предузеће, друштво капитала чији је оснивач Републике Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и њихова зависна друштва, која обављају делатност од општег интереса, користе непокретности које им нису уложене у капитал, а на основу посебног закона, оснивачког акта или уговора закљученог са оснивачем.

Друштво капитала чији је оснивач Републике Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, које не обавља делатност од општег интереса може по основу уговора закљученог са оснивачем, уз накнаду или без накнаде, користити непокретности које му нису уложене у капитал, а које су неопходне за обављање делатности ради које је основано.

Уговор из става 2. овог члана, са друштвом капитала чији је оснивач Република Србија, на основу акта Владе, закључује директор Републичке дирекције за имовину Републике Србије (у даљем тексту: Дирекција) или лице из Дирекције које он за то овласти, а са друштвом капитала чији је оснивач аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, на основу акта надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе – лице овлашћено у складу са прописом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Оснивач привредног друштва из става 2. овог члана учествује у добити друштва која се оствари пословањем средствима која му је оснивач унео у капитал и пословањем непокретностима које му је оснивач дао на коришћење, у складу са законом и уговором којим су те непокретности друштву дате на коришћење.

Право коришћења

Члан 22.

Носиоци права коришћења из члана 18. овог закона имају право да ствар држе и да је користе у складу са природом и наменом ствари, да је дају у закуп и да њоме управљају у складу са овим и другим законом.

Давање у закуп ствари у својини Републике Србије из става 1. овог члана, осим ствари које користи Народна банка Србије, врши се по претходно прибављеној сагласности Дирекције.

Актом Дирекције из става 2. овог члана даје се начелна сагласност да се ствар да у закуп, опредељује се намена ствари за време трајања закупа, али не и будући купац и услови закупа. За промену намене ствари за време трајања закупа неопходна је нова сагласност Дирекције.

Уговор о закупу закључен без сагласности Дирекције из ст. 2. и 3. овог члана ништав је.

Средства остварена давањем у закуп ствари из става 1. овог члана приход су носиоца права коришћења који је ствари дао у закуп.

Одредбе ст. 1. до 5. овог члана сходно се примењују и код давања у закуп ствари у својини аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, с тим што о давању сагласности одлучује надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Влада може одлучити да се непокретност у својини Републике Србије на којој постоји право коришћења из члана 18. овог закона, која није у функцији остваривања надлежности, односно делатности носиоца права коришћења на тој ствари, као и непокретност која се користи супротно закону, другом пропису или природи и намени непокретности, одузме од носиоца права коришћења.

У случају кад се непокретност изда у закуп без сагласности надлежног органа, сматраће се да се непокретност користи супротно закону у смислу става 7. овог члана.

Влада може одлучити да се непокретност у својини Републике Србије на којој постоји право коришћења из члана 18. овог закона одузме од носиоца права коришћења и у случајевима који нису наведени у ставу 7. овог члана, под условом да се носиоцу права коришћења обезбеди коришћење друге одговарајуће непокретности.

Одредбе ст. 7. до 9. овог члана сходно се примењују и код одузимања непокретности у својини аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, с тим што о одузимању одлучује надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Одредбе ст. 7. до 10. овог члана не примењују се код одузимања својине, односно права коришћења на непокретностима у јавној својини у случајевима када је одузимање ових права уређено посебним законом.

Право коришћења на непокретности у јавној својини из члана 18. овог закона престаје и у случају њеног отуђења из јавне својине, на основу одлуке Владе, односно надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, независно од воље носиоца права коришћења на тој непокретности, у случају престанка носиоца права коришћења, као и у другим случајевима утврђеним законом.

Одређивање корисника непокретности

Члан 23.

О давању на коришћење непокретности одузете у складу са чланом 22. ст. 7. и 9. овог закона, као и непокретности коју Република Србија стекне наслеђем, поклоном или

једностраном изјавом воље, или на други законом одређен начин, одлучује Влада, ако законом није друкчије одређено.

О давању на коришћење непокретности одузете у складу са чланом 22. став 10. овог закона, као и непокретности коју аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе стекне наслеђем, поклоном или једностраном изјавом воље, или на други законом одређен начин, одлучује надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Управљање стварима

Члан 24.

Државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, носиоци права коришћења из члана 18. и корисници из члана 21. овог закона управљају покретним и непокретним стварима у јавној својини које користе.

Управљање стварима у јавној својини, у смислу става 1. овог члана, јесте њихово одржавање, обнављање и унапређивање, као и извршавање законских и других обавеза у вези са тим стварима, ако за одређени случај права коришћења, односно коришћења законом није нешто друго прописано.

Упис права јавне својине и права коришћења

Члан 25.

Право јавне својине и право коришћења на непокретностима у јавној својини уписују се у јавне књиге о непокретностима и правима на њима, у складу са законом којим се уређује упис права на непокретностима.

У случајевима из члана 19. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, може се поред носиоца права јавне својине уписати и корисник непокретности, ако је то актом надлежног органа одређено.

3. Прибављање, располагање и управљање стварима у јавној својини

3.1. Опште одредбе

Појам располагања

Члан 26.

Располагањем стварима у јавној својини, у смислу овог закона, сматра се:

- 1) давање ствари на коришћење;
- 2) давање ствари у закуп;
- 3) пренос права јавне својине на другог носиоца јавне својине (са накнадом или без накнаде), укључујући и размену;
- 4) отуђење ствари;
- 5) заснивање хипотеке на непокретностима;
- 6) улагање у капитал;

7) залагање покретне ствари.

Ствари у јавној својини могу се, у смислу става 1. овог члана, дати на коришћење (са накнадом или без накнаде), или у закуп другом носиоцу јавне својине.

Надлежност за одлучивање

Члан 27.

О прибављању ствари и располагању стварима у својини Републике Србије, под условима прописаним законом, одлучује Влада, ако законом није другачије одређено.

О прибављању и располагању непокретностима у својини Републике Србије за потребе државних органа и организација, о преносу права јавне својине на непокретности у својини Републике Србије на другог носиоца права јавне својине, као и о прибављању и отуђењу превозних средстава и опреме веће вредности за потребе поменутих органа и организација одлучује Влада, а о осталим видовима прибављања и располагања покретним стварима одлучује функционер који руководи органом, ако нешто друго није предвиђено овим законом.

О прибављању и отуђењу покретних ствари за посебне намене, укључујући и превозна средства и опрему веће вредности које користи министарство надлежно за послове одбране и Војска Србије и које за потребе послова безбедности користе министарство надлежно за унутрашње послове и службе безбедности, одлучује руководилац тог органа, односно служби.

О отуђењу непокретности у својини Републике Србије на којима постоји право коришћења из члана 18. овог закона, као и о заснивању хипотеке на тим непокретностима одлучује Влада.

О прибављању непокретности у својину Републике Србије за потребе носиоца права коришћења из члана 18. овог закона чији је оснивач Република Србија, одлучује надлежни орган тог носиоца права коришћења, уз претходну сагласност Дирекције.

О давању у закуп непокретности из става 4. овог члана, укључујући и отказ уговора, одлучује надлежни орган носиоца права коришћења на непокретности, сагласно члану 22. овог закона.

Изузетно, о располагању стварима које користи Народна банка Србије одлучује орган утврђен законом којим се уређује положај и надлежности Народне банке Србије, с тим што о отуђењу непокретности и о заснивању хипотеке на тим непокретностима одлучује Влада.

Шта се сматра опремом веће вредности у смислу става 2. овог члана уређује се уредбом Владе.

О прибављању ствари и располагању стварима у својини аутономне покрајине, под условима прописаним законом, одлучује орган аутономне покрајине одређен у складу са статутом аутономне покрајине.

О прибављању ствари и располагању стварима у својини јединице локалне самоуправе под условима прописаним законом, одлучује орган јединице локалне самоуправе одређен у складу са законом и статутом јединице локалне самоуправе.

Ништав је акт о прибављању и располагању стварима у јавној својини који је донео ненадлежни орган, као и уговор закључен на основу таквог акта.

У погледу утврђивања надлежности за одлучивање о отуђењу непокретности из јавне својине, отуђењем се сматра и одлучивање о расхоровању и рушењу објекта, осим у случају кад рушење наложи надлежни орган због тога што објекат склон паду угрожава безбедност, односно кад надлежни орган наложи рушење објекта изграђеног супротно прописима о планирању и изградњи.

Надлежност за припрему аката о одлучивању

Члан 28.

Припрема аката за Владу о прибављању и располагању стварима у својини Републике Србије у смислу члана 27. ст. 2. и 4. овог закона у надлежности је Дирекције, ако посебним прописом за то није утврђена надлежност другог органа.

Орган надлежан за одлучивање и предлагање аката о прибављању, коришћењу, управљању и располагању стварима које користе органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе утврђује се прописом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Тржишни услови прибављања и отуђења непокретности

Члан 29.

Непокретне ствари прибављају се у јавну својину и отуђују из јавне својине, полазећи од тржишне вредности непокретности, коју је проценио порески, односно други надлежни орган, у поступку јавног надметања, односно прикупљањем писмених понуда, ако законом није другачије одређено.

Прибављањем непокретних ствари, у смислу става 1. овог члана, сматра се и размена непокретности и изградња објеката.

Непокретне ствари се могу прибављати у јавну својину бестеретним правним послом (наслеђе, поклон или једнострана изјава воље), као и експропријацијом на основу посебног закона.

Изузетно од става 1. овог члана, непокретне ствари се могу прибавити или отуђити непосредном погодбом, али не испод од стране надлежног органа процењене тржишне вредности непокретности (код отуђења), односно не изнад те вредности (код прибављања), ако у конкретном случају то представља једино могуће решење. Предлог акта, односно акт о оваквом располагању мора да садржи образложење из кога се може утврдити постојање ових околности.

Прибављање непокретности непосредном погодбом путем размене

Члан 30.

Изузетно од члана 29. став 1. овог закона, непокретности се могу прибавити у јавну својину путем размене непосредном погодбом, под следећим условима:

- 1) ако је таква размена у интересу Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, односно ако се тиме обезбеђују већи приходи за носиоца права јавне својине или бољи услови за ефикасно вршење његових права и дужности;
- 2) ако се непокретности размењују под тржишним условима;
- 3) ако се, у случају кад је тржишна вредност непокретности у јавној својини већа од тржишне вредности непокретности која се прибавља у јавну својину на име размене, уговори доплата разлике у новцу у року до 20 дана од дана закључења уговора.

Предлог акта, односно акт о прибављању непокретности из става 1. овог члана мора да садржи образложење из кога се може утврдити постојање околности из става 1. тачка 1) овог члана.

Отуђење непокретности испод тржишне цене

Члан 31.

Изузетно од члана 29. став 1. овог закона, непокретности се могу отуђити из јавне својине и испод тржишне цене, односно без накнаде, ако постоји интерес за таквим располагањем, као што је отклањање последица елементарних непогода или успостављање добрих односа са другим државама, односно међународним организацијама и у другим случајевима предвиђеним посебним законом.

Предлог акта, односно акт о отуђењу непокретности мора да садржи образложење из кога се може утврдити постојање разлога из става 1. овог члана.

Ништавост уговора

Члан 32.

Уговор закључен супротно одредбама чл. 29 – 31. овог закона ништав је.

Прибављање и отуђење покретних ствари

Члан 33.

Прибављање покретних ствари у јавну својину врши се на начин прописан законом којим се уређују јавне набавке.

Отуђење покретних ствари из јавне својине врши се, по правилу, у поступку јавног оглашавања, односно прикупљањем писмених понуда, на начин којим се обезбеђује интерес носиоца права јавне својине.

Изузетно од става 2. овог члана, отуђење покретних ствари се може вршити непосредном погодбом.

Отуђење покретних ствари из јавне својине може се вршити и испод тржишне цене, односно без накнаде, ако постоји интерес за таквим располагањем, као што је отклањање последица елементарних непогода и у другим случајевима утврђеним актом Владе.

Предлог акта, односно акт о отуђењу покретних ствари из јавне својине мора да садржи образложење из кога се може утврдити постојање разлога из става 4. овог члана.

Случајеви и услови под којима се може вршити отуђење покретне ствари из јавне својине непосредном погодбом и други случајеви из става 4. овог члана утврђују се уредбом Владе.

Давање ствари у закуп

Члан 34.

Ствари у јавној својини могу се дати у закуп, полазећи од тржишне висине закупнине за одређену врсту ствари, у поступку јавног надметања, односно прикупљањем писмених понуда.

Изузетно од става 1. овог члана, ствари у јавној својини се могу дати у закуп непосредном погодбом, ако је то у конкретном случају једино могуће решење.

Ствари у јавној својини не могу се давати у подзакуп.

Уговор закључен противно одредбама овог члана ништав је.

Уређивање услова и поступка

Члан 35.

Услови прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давање у закуп ствари у јавној својини, као и поступци јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, ближе се уређују уредбом Владе.

Надлежност за закључивање уговора

Члан 36.

Уговоре о прибављању и располагању стварима у својини Републике Србије из члана 27. ст. 2. и 4. овог закона, у случајевима када је акт о прибављању и располагању донела Влада, у име Републике Србије, закључује директор Дирекције или лице из Дирекције које он за то овласти, ако законом није друкчије одређено.

Уговор о прибављању и располагању покретним стварима из члана 27. став 3. овог закона закључује руководилац органа.

Уговор о прибављању непокретности у својину Републике Србије из члана 27. став 5. овог закона, за потребе носиоца права коришћења, у име Републике Србије закључују директор Дирекције или лице из Дирекције које он за то овласти и овлашћено лице носиоца права коришћења за чије се потребе непокретност прибавља у својину Републике Србије.

Уговор о давању у закуп непокретности у својини Републике Србије из члана 27. став 6. овог закона на којој постоји право коришћења, на основу важеће сагласности Дирекције, закључује овлашћено лице носиоца права коришћења на тој непокретности.

Уговор о прибављању, отуђењу, узимању и давању у закуп непокретности које се користе за потребе дипломатских и конзуларних представништава Републике Србије у иностранству закључује министар надлежан за спољне послове или лице које он овласти, а за потребе војних представништава – министар одбране или лице које он овласти.

Лице надлежно за закључивање уговора о прибављању и располагању стварима у својини аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у име аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, одређује се прописом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Уговор закључен супротно одредбама овог члана ништав је.

Прибављање мишљења и достављање уговора Републичком јавном правобранилаштву

Члан 37.

Уговори о прибављању и отуђењу непокретности у својини Републике Србије закључују се по претходно прибављеном мишљењу Републичког јавног правобранилаштва.

Републичко јавно правобранилаштво дужно је да мишљење из става 1. овог члана да у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Дирекција је дужна да примерак закљученог уговора из става 1. овог члана достави Републичком јавном правобранилаштву у року од 15 дана од дана закључења уговора.

Побијање уговора

Члан 38.

Републичко јавно правобранилаштво дужно је да поднесе тужбу за поништење уговора из члана 37. став 1. овог закона који је закључен супротно прописима, односно ако уговорена накнада одступа од прописане накнаде или од накнаде која се могла остварити у време закључења уговора.

Тужба за побијање уговора из става 1. овог члана подноси се у законом утврђеном року, а ако тај рок није утврђен законом – у року од једне године од дана закључења уговора.

Сходна примена одредаба о закључењу и побијању уговора

Члан 39.

Одредбе чл. 37. и 38. овог закона сходно се примењују и код закључења и побијања уговора о прибављању и располагању непокретностима у својини аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, с тим што код располагања тим непокретностима у својини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе мишљење даје, односно тужбу подноси јавно правобранилаштво аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, односно други орган или лице које сагласно одлучи аутономне покрајине,

односно јединице локалне самоуправе обавља послове правне заштите имовинских права и интереса аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

3.2. Природна богатства и добра од општег интереса

Стицање права на природним богатствима и добрима у општој употреби

Члан 40.

О стицању права на природним богатствима и добрима у општој употреби (члан 9. став 3. и члан 10. став 7. овог закона) одлучује Влада, ако посебним законом није друкчије одређено.

Управљање добрима од општег интереса и добрима у општој употреби

Члан 41.

За управљање добрима од општег интереса и добрима у општој употреби у јавној својини могу се оснивати јавна предузећа, јавне агенције и друштва капитала.

Под управљањем добрима од општег интереса, у смислу става 1. овог члана, подразумевају се, зависно од природе добра, узгој, старање, изградња, одржавање, унапређивање, искоришћавање и одређивање начина коришћења добра од општег интереса у јавној својини, у складу са посебним законом.

Јавна предузећа, јавне агенције и друштва капитала из става 1. овог члана, дужни су да њима управљају савесно, законито и штитећи искључиво јавни интерес.

Забрањено је поверена добра од јавног интереса користити у приватне, партијске или друге недозвољене сврхе.

Директори и чланови органа управљања у јавним предузећима и јавним агенцијама из става 1. овог члана бирају се на јавном конкурс.

3.3. Улагање средстава у јавној својини

Улагање у јавна предузећа и друштва капитала која обављају делатност од општег интереса

Члан 42.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу улагати у капитал јавних предузећа и друштава капитала која обављају делатност од општег интереса:

- 1) новац и хартије од вредности;
- 2) право својине на стварима у јавној својини, изузев природних богатстава, добара у општој употреби, мрежа које могу бити искључиво у јавној својини и других непокретности које могу бити искључиво у јавној својини;
- 3) друга имовинска права која се по општим прописима могу уложити у капитал.

Вредност ствари и права из става 1. овог члана процењује се на начин утврђен законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

По основу улагања носиоци јавне својине стичу акције, односно уделе, а унети улози су својина јавног предузећа или друштва капитала.

Шуме и шумско земљиште, водно земљиште и водни објекти у јавној својини као и друга добра од општег интереса у јавној својини којима, сагласно посебном закону, управља (газдује) јавно предузеће не улазе у капитал тог предузећа.

Улагање у друштва капитала која не обављају делатност од општег интереса

Члан 43.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу у капитал друштава капитала која не обављају делатност од општег интереса улагати:

- 1) новац и хартије од вредности;
- 2) право својине на стварима у јавној својини, изузев природних богатстава, добара од општег интереса (укључујући и мреже) и добара у општој употреби;
- 3) друга имовинска права која се по општим прописима могу уложити у капитал.

Вредност ствари и права из става 1. овог члана процењује се на начин утврђен законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

Унети улози у имовину друштва капитала својина су тог друштва.

По основу улагања носиоци јавне својине стичу акције, односно уделе.

Улагање у капитал грађевинског земљишта у јавној својини

Члан 44.

Право својине на грађевинском земљишту у јавној својини може се улагати у капитал јавног предузећа и друштва капитала, у складу са законом којим се уређује грађевинско земљиште.

У капитал јавног предузећа и друштава капитала основаних од Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе може се улагати право својине на изграђеном грађевинском земљишту на коме су изграђени објекти који се по овом закону улажу у капитал тих правних лица.

Право својине на неизграђеном грађевинском земљишту може бити уложено у капитал јавног предузећа и друштава капитала основаних од Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, уколико је то неопходно за обављање делатности ради које је то предузеће, односно друштво основано и да је сврха коришћења због које се земљиште улаже у складу са наменом предвиђеном важећим планским актом.

Јавно предузеће и друштво капитала из става 2. овог члана које стекне својину на грађевинском земљишту по одредбама овог члана, као и по основу члана 82. овог закона, не може отуђити то земљиште, нити га дати у дугорочни закуп, без претходне сагласности оснивача тог јавног предузећа, односно тог друштва капитала, с тим што се отуђење, односно давање у дугорочни закуп врши по поступку за отуђење, односно давање у закуп

грађевинског земљишта у јавној својини, прописаном законом којим се уређује грађевинско земљиште.

Акт о отуђењу, односно давању у дугорочни закуп грађевинског земљишта супротно ставу 4. овог члана ништав је.

Стицање својине јавног предузећа и друштва капитала

Члан 45.

Јавно предузеће и друштво капитала чији је оснивач, односно члан Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, које на дан ступања на снагу овог закона има право коришћења на непокретностима у државној својини, које чини део или укупан капитал тих правних лица стиче право својине на тим непокретностима сагласно одредбама чл. 42, 43. и 72. овог закона.

Одредба става 1. овог члана сходно се примењује и на непокретности на којој је право коришћења сагласно закону пренето на зависна друштва капитала правних лица из става 1. овог члана.

Ради спровођења одредаба ст. 1. и 2. овог члана извршиће се, по потреби, одговарајуће промене оснивачког акта, односно статута, везане за измене у капиталу и улозима, промене у пословној евиденцији и упис у регистар привредних субјеката.

Одредбе овог члана не примењују се на тзв. комерцијалне непокретности које је Република Србија, односно аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе поверила јавном предузећу, односно друштву капитала у смислу члана 20. ст. 2 – 4. овог закона.

4. Ствари у јавној својини које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

4.1. Органи и организације

Које ствари користе

Члан 46.

Државни органи и организације користе непокретне и покретне ствари у својини Републике Србије намењене извршавању права и дужности Републике Србије, које су прибављене за потребе тих органа и организација или су им дате на коришћење.

Органи и организације аутономне покрајине користе непокретне и покретне ствари у својини аутономне покрајине намењене извршавању права и дужности аутономне покрајине, које су прибављене за потребе тих органа и организација или су им дате на коришћење.

Органи јединице локалне самоуправе користе непокретне и покретне ствари у својини јединице локалне самоуправе намењене извршавању права и дужности јединице локалне самоуправе, које су прибављене за потребе тих органа или су им дате на коришћење.

Органи и организације из ст. 1. до 3. овог члана користе и непокретности у јавној својини из члана 20. став 2. овог закона.

Појам органа и организација

Члан 47.

Државни органи и организације, у смислу овог закона, су Народна скупштина, председник Републике, Влада, Уставни суд, Заштитник грађана, Војска Србије, Високи савет судства, Државно веће тужилаца и други државни органи и организације у складу с Уставом и законом.

Под органима и организацијама аутономне покрајине, у смислу овог закона, подразумевају се органи и организације организовани на основу и у складу са статутом аутономне покрајине.

Под органима и организацијама јединице локалне самоуправе, у смислу овог закона, подразумевају се органи и организације организовани у складу са законом и статутом јединице локалне самоуправе.

4.2. Вршење својинских овлашћења

Примена прописа

Члан 48.

Прибављање, коришћење, управљање и располагање стварима у јавној својини које користе органи и организације (у даљем тексту: органи) Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе врши се у складу с овим законом и на основу њега донетим подзаконским актима, ако овим законом није друкчије одређено.

Начин коришћења, одржавања и управљања стварима

Члан 49.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе дужни су да ствари у јавној својини користе на начин којим се обезбеђује ефикасно вршење њихових права и дужности, као и рационално коришћење и очување тих ствари.

Влада ће ближе уредити вршење послова у вези са коришћењем, одржавањем и управљањем стварима у јавној својини које користе органи Републике Србије, ако за одређене врсте непокретности није нешто друго прописано овим или другим законом.

Коришћење, одржавање и управљање стварима у јавној својини које користе органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе ближе ће се уредити прописом надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Одговорност функционера и запослених

Члан 50.

Функционер који руководи органом, односно друго овлашћено лице, стара се о законитости и одговоран је за законито коришћење и управљање стварима у јавној својини које користи тај орган.

Запослени у органима одговорни су за савесно и наменско коришћење ствари у јавној својини које користе у обављању послова.

Поступање са стварима које нису неопходне за вршење послова органа

Члан 51.

Ствари у јавној својини које нису неопходне за вршење послова из делокруга органа Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу се дати на коришћење другом органу тог носиоца јавне својине или другом органу другог носиоца јавне својине на одређено или неодређено време, дати у закуп другом правном или физичком лицу, заменити за другу ствар или отуђити.

4.3. Врсте ствари

Врсте ствари

Члан 52.

Ствари у јавној својини које користе органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе за вршење њихових права и дужности обухватају непокретне и покретне ствари.

Непокретне ствари, у смислу става 1. овог члана, јесу: службене зграде и пословне просторије, стамбене зграде и станови, гараже и гаражна места, непокретности за репрезентативне потребе, непокретности за потребе дипломатских и конзуларних представништава и непокретности за посебне намене.

Покретне ствари, у смислу става 1. овог члана, јесу: превозна средства, предмети историјскодокументарне, културне и уметничке вредности, опрема, потрошни материјал и покретне ствари за посебне намене.

Покретне ствари, у смислу става 1. овог члана, су и новац и хартије од вредности, који се уређују посебним законом.

4.3.1. Непокретне ствари

Службене зграде и пословне просторије

Члан 53.

Службене зграде и пословне просторије, у смислу овог закона, су: зграде, делови зграда и просторије изграђене, купљене и на други начин прибављене од стране Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Распоред службених зграда и пословних просторија у својини Републике Србије врши Влада, а распоред службених зграда и пословних просторија у својини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе врши надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Стамбене зграде и станови

Члан 54.

Стамбеним зградама, у смислу овог закона, сматрају се стамбене зграде, станови, гараже и пословни простор у стамбеним зградама, који су изградњом, куповином или по другом основу прибављени у својину Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе за потребе органа Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Престао је да важи (види члан 157. Закона - 104/2016-6)

Престао је да важи (види члан 157. Закона - 104/2016-6)

За запослене у министарству надлежном за послове одбране критеријуме и поступак давања станова у закуп и њихове куповине и додељивање стамбених зајмова прописује министар надлежан за послове одбране.

За запослене у Народној банци Србије критеријуме и поступак давања станова у закуп и њихове куповине и додељивања стамбених зајмова, у складу са уредбом из става 2. овог члана, општим актом утврђује Гувернер Народне банке Србије.

Престао је да важи (види члан 157. Закона - 104/2016-6)

Висину закупнине за коришћење стамбених зграда, станова и гаража прописује Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Стамбеним зградама и становима сматрају се такође и стамбене зграде и станови у јавној својини намењени за социјално становање чији је правни режим прописан посебним законом.

Надлежност Дирекције

Члан 55.

Послове државне управе у вези са прибављањем, управљањем и располагањем стамбеним зградама, становима и другим непокретностима које користе државни органи обавља Дирекција, ако законом није друкчије одређено.

Стамбене зграде и станови за потребе органа одбране

Члан 56.

О прибављању и располагању стамбеним зградама, становима, гаражама и пословним простором у стамбеним зградама које користе министарство надлежно за послове одбране и Војска Србије одлучује Влада на предлог Дирекције.

Начин коришћења, управљања и одржавања стамбених зграда, станова, гаража и пословног простора из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове одбране.

Непокретности за репрезентативне потребе

Члан 57.

Непокретности за репрезентативне потребе, у смислу овог закона, јесу резиденције, гостинске виле и друге непокретности које служе за потребе репрезентације Републике Србије.

Влада утврђује које се непокретности сматрају средствима за репрезентативне потребе у смислу става 1. овог члана, прописује начин њиховог коришћења и одређује орган који обавља послове одржавања ових непокретности.

Председнику Републике и председнику Владе, за време обављања те функције, омогућује се коришћење посебних резиденција.

Непокретности за репрезентативне потребе аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе уређују се актом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Непокретности за потребе дипломатско-конзуларних представништава Члан 58.

Непокретности за потребе дипломатско-конзуларних представништава у својини Републике Србије у иностранству користе се у складу са законом којим се уређују спољни послови.

Непокретности за посебне намене Члан 59.

Непокретности за посебне намене, у смислу овог закона, су непокретне ствари за војне потребе које користи министарство надлежно за послове одбране и Војска Србије и непокретне ствари за потребе послова безбедности из делокруга министарства надлежног за унутрашње послове и служби безбедности.

Шта се сматра непокретним стварима за посебне намене из става 1. овог члана ближе се уређује посебним законом.

4.3.2. Покретне ствари

Превозна средства Члан 60.

Превозна средства, у смислу овог закона, јесу моторна возила, ваздухоплови, пловни објекти, шинска возила и друга средства која служе за потребе органа Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и запослених у тим органима.

Превозна средства се користе за обављање службених послова органа из става 1. овог члана, у складу с потребама и њиховом наменом.

Влада уређује начин коришћења превозних средстава у својини Републике Србије.

Начин коришћења превозних средстава у својини аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе уређује се прописом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Опрема и потрошни материјал Члан 61.

Опремом и потрошним материјалом, у смислу овог закона, сматрају се рачунарски системи, биротехничка опрема, средства веза, лабораторијска опрема, канцеларијски намештај и други предмети потребни за рад органа.

Предмети посебне вредности

Члан 62.

Предмети историјскодокументарне, културне и уметничке вредности, у смислу овог закона, јесу писани и други историјски документи, скулптуре, слике, предмети од племенитих метала, таписерије и други предмети ликовне и примењене уметности, као и други предмети и дела од историјско-документарног, културног и уметничког значаја у јавној својини.

Предмети из става 1. овог члана могу се, на захтев музеја и других културних институција, дати на коришћење ради излагања.

О давању предмета из става 2. овог члана закључује се уговор у писменом облику, којим се посебно уређују питања осигурања, превоза, чувања, заштите и враћања тих предмета.

Влада ближе уређује начин коришћења, управљања, чувања и заштите предмета историјско-документарне, културне и уметничке вредности у јавној својини.

Покретне ствари за посебне намене

Члан 63.

Покретне ствари за посебне намене, у смислу овог закона, јесу: наоружање, војна и техничка опрема, превозна средства и друге покретне ствари за војне потребе које користи министарство надлежно за послове одбране и Војска Србије и које за потребе послова безбедности користе министарство надлежно за унутрашње послове и службе безбедности.

Шта се сматра покретним стварима за посебне намене из става 1. овог члана ближе се уређује посебним законом.

4.4. Евиденција ствари у јавној својини

Надлежност и начин вођења евиденције

Члан 64.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе воде евиденцију о стању, вредности и кретању средстава у јавној својини које користе, у складу са законом.

Органи из става 1. овог члана воде посебну евиденцију непокретности у јавној својини које користе.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе дужни су да податке из евиденције непокретности из става 2. овог члана достављају Дирекцији, која води јединствену евиденцију непокретности у јавној својини.

Влада уредбом прописује садржину и начин вођења евиденције непокретности из става 2. овог члана, као и рокове достављања података и начин вођења јединствене евиденције из става 3. овог члана.

Органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе дужни су да воде евиденцију непокретности у својини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе које користе, у складу са уредбом из става 4. овог члана.

Јавно предузеће, друштво капитала, зависно друштво капитала, установа или друго правно лице чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе води евиденцију непокретности у јавној својини које користи.

Податке из евиденције непокретности из става 6. овог члана, јавно предузеће, друштво капитала, зависно друштво капитала, установа, јавна агенција и друго правно лице чији је оснивач Република Србија, достављају Дирекцији, која води јединствену евиденцију непокретности у јавној својини.

Податке из евиденције непокретности из става 6. овог члана, јавно предузеће, друштво капитала, зависно друштво капитала, установа или друго правно лице чији је оснивач аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе достављају надлежном органу оснивача, који те податке доставља Дирекцији, која води јединствену евиденцију непокретности у јавној својини.

Надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе води јединствену евиденцију непокретности у својини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са уредбом из става 4. овог члана.

4.5. Примање и давање поклона у односима са иностранством

Примање и задржавање поклона

Члан 65.

Поклони које функционери, посланици, државни службеници и друга лица, за која је одлучено да у односима са иностранством представљају Републику Србију, приме од представника стране државе, организације или институције у иностранству или страног држављанина, међународне организације или њеног органа, постају својина Републике Србије.

Поклони које представници аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе добију у вршењу послова представљања аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе у међународној сарадњи, постају јавна својина аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, функционери, посланици, државни службеници и друга лица за која је одлучено да у односима са иностранством представљају Републику Србију, односно представници аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе у пословима међународне сарадње, могу стећи право својине на пригодном поклону мање вредности, који не може бити у новцу, а који се даје за успомену или у знак међународне сарадње или солидарности.

Под пригодним поклоном мање вредности, у смислу овог закона, подразумева се поклон чија вредност не прелази износ утврђен законом којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Процена вредности, пријава и предаја поклона

Члан 66.

У погледу процене вредности, пријаве и предаје поклона у својину примаоцу поклона сходно се примењују одговарајуће одредбе којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Уређивање чувања и коришћења поклона у јавној својини

Члан 67.

Влада уређује начин и рокове предаје, чувања и коришћења поклона који остају у јавној својини.

Давање поклона

Члан 68.

Представницима међународне организације или њених органа, стране државе, органа стране државе, организације или институције стране државе или страном држављанину могу се, на основу одлуке надлежног органа, изузетно, за успомену или у знак међународне сарадње или солидарности из јавне својине дати пригодни поклони мање вредности домаће производње.

Народна скупштина, односно тело које она овласти, председник Републике и Влада могу одлучити да се шефу стране државе, председнику парламента стране државе или председнику владе стране државе може дати поклон чија је вредност већа од износа предвиђеног у члану 65. став 4. овог закона.

4.6. Надзор

Надлежност и извештавање

Члан 69.

Надзор над примењивањем одредаба овог закона и на основу њега донетих подзаконских прописа о прибављању, коришћењу, управљању и располагању стварима у својини Републике Србије врши министарство надлежно за послове финансија.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, надзор над примењивањем одредаба овог закона и других прописа у вези са прибављањем, коришћењем, управљањем и располагањем стварима у својини Републике Србије које користи министарство надлежно за послове одбране, Војска Србије и војне службе безбедности врши министарство надлежно за послове одбране, стварима које користи министарство надлежно за унутрашње послове – то министарство, а стварима које користи Безбедносно-информативна агенција – та агенција.

Надзор над примењивањем одредаба овог закона и на основу њега донетих подзаконских прописа о прибављању, коришћењу, управљању и располагању стварима у својини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, врши орган утврђен прописом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

У вршењу надзора из ст. 1 – 3. овог члана надлежни органи имају право непосредног увида у евиденцију и документацију о прибављању, коришћењу, управљању и располагању стварима у јавној својини.

О утврђеном стању органи из ст. 1. и 2. овог члана имају право и дужност да обавесте Владу и да предложе мере за отклањање утврђених неправилности или незаконитости.

Обавезе корисника средстава код којих се врши надзор

Члан 70.

Органи и други корисници средстава у јавној својини код којих се врши надзор дужни су да органу који врши надзор омогуће увид у евиденцију и документацију о прибављању, коришћењу, управљању и располагању стварима у јавној својини, као и да му дају потребна објашњења и пруже помоћ у вршењу тог надзора.

Достављање извештаја

Члан 71.

Дирекција подноси Влади годишњи извештај о стању непокретности у јавној својини, најкасније до 31. маја текуће године за претходну годину.

Министарство надлежно за послове одбране и министарство надлежно за унутрашње послове подносе Дирекцији годишње извештаје о стању непокретности у својини Републике Србије које користе, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

III. УСПОСТАВЉАЊЕ ЈАВНЕ СВОЈИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ И ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Основна правила

Члан 72.

Непокретности, покретне ствари и друга средства (у даљем тексту: средства) која су, на основу Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 3/96 – исправка, 54/96, 32/97 и 101/05 – др. закон), на дан ступања на снагу овог закона у државној својини, постају средства у јавној својини Републике Србије, ако овим законом није друкчије одређено.

Природна богатства, добра од општег интереса, добра у општој употреби у државној својини (изузев добара која по овом закону припадају Аутономној покрајини Војводине и јединици локалне самоуправе), као и средства која на дан ступања на снагу овог закона користе Република Србија, државни органи и организације, установе и друге организације

чији је оснивач Република Србија, даном ступања на снагу овог закона постају средства у јавној својини Републике Србије.

На средствима из става 1. овог члана, укључујући и средства у иностранству, која користе аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе успоставља се право јавне својине аутономне покрајине, односно право јавне својине јединице локалне самоуправе, под условима и на начин прописан овим законом.

Средствима из става 3. овог члана, која користе аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе сматрају се средства у државној својини на којима су на дан ступања на снагу овог закона уписани као корисници аутономна покрајина, органи и организације аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе и органи и организације јединице локалне самоуправе, као и средства која аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе и ови органи и организације користе на основу правног основа који може представљати основ за њихов упис у јавну књигу као корисника средстава. Ако је као корисник средстава у државној својини уписана месна заједница, односно друга организација са одговарајућим називом (месни народни одбор и сл.), право јавне својине стиче јединица локалне самоуправе, а месна заједница право коришћења.

Под средствима из става 3. овог члана сматрају се и средства:

- која користе установа и друга организација чији је оснивач аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, односно месна заједница;
- комуналне мреже;
- улице, тргови, јавни паркови на којима право јавне својине стиче јединица локалне самоуправе на чијој су територији;
- добра која користе јавна предузећа чији је оснивач Аутономна покрајина Војводина сагласно Закону о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине а која им нису уложена, нити по овом закону могу бити уложена у капитал, осим добара која по закону могу бити искључиво у својини Републике Србије;
- у потпуности изграђена из буџета Аутономне покрајине Војводине, из дела који се по Уставу Републике Србије користи за финансирање капиталних расхода, под условом да та средства могу бити у јавној својини Аутономне покрајине Војводине, у складу са овим законом;
- каналске мреже на територији Аутономне покрајине Војводине, осим ако су део пловних путева;
- објекти на територији бивших југословенских република који су били у друштвеној својини, на којима је као носилац права располагања била или је уписана Аутономна покрајина Војводина, односно јединица локалне самоуправе или установа чији је оснивач Аутономна покрајина Војводине, односно јединица локалне самоуправе.

У непокретне ствари из ст. 4. и 5. овог члана не улазе непокретности у државној својини које су органу и организацији, установи и другој организацији дате на привремено коришћење.

На непокретностима у државној својини на којима право коришћења има јавно предузеће и друштво капитала чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, успоставља се, под условима и на начин прописан овим законом, својина тог јавног предузећа односно друштва капитала, изузев на комуналним мрежама, на непокретностима из члана 20. став 2. овог закона и на непокретностима које се на основу овог закона не могу улагати у капитал, односно која могу бити искључиво у јавној својини.

Одредба става 7. овог члана сходно се примењује и на непокретности код којих је право коришћења пренето сагласно закону на зависна друштва капитала правних лица из тог става.

Одредбе ст. 7. и 8. овог члана не примењују се на непокретности у државној својини које су дате на привремено коришћење.

По основу стицања својине јавног предузећа и друштва капитала на непокретностима из става 7. овог члана, Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе стичу акције или уделе у јавном предузећу односно друштву капитала, уколико акције, односно уделе по том основу нису стекле до дана ступања на снагу овог закона.

На покретним стварима које користе органи и организације из става 4. овог члана и правно лице из ст. 7. и 8. овог члана, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, односно правно лице стиче право својине даном ступања на снагу овог закона.

Ради спровођења одредаба овог члана извршиће се, по потреби, промене оснивачког акта, односно статута, промене у пословној евиденцији и упис у регистар привредних субјеката.

Одредбе овог члана у погледу стицања јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, не примењују се на добра од општег интереса која нису наведена у ставу 2. овог члана и на грађевинско земљиште које је на дан ступања на снагу овог закона у државној својини.

Орган надлежан за вођење јавне евиденције о непокретностима и правима на њима извршиће, по службеној дужности, упис права јавне својине Републике Србије на непокретностима из става 2. овог члана.

Члан 73.

Аутономној покрајини Војводини припадају и средства створена улагањима АП Војводине, која су јој потребна за остваривање њених надлежности на пословима уређеним Уставом Републике Србије, законом и Законом о утврђивању надлежности АП Војводине.

Влада Републике Србије ће својим актом утврдити средства из става 1. овог члана у року од 180 дана од дана ступања на снагу овог закона, на пословима рударства и енергетике,

сајмова и других привредних манифестација, јавног информисања, заштите културних добара, науке и технолошког развоја и других послова предвиђених Законом о утврђивању надлежности АП Војводине.

Непокретности неопходне Републици Србији

Члан 74.

Изузетно од одредаба члана 72. став 4. и став 5. алинеја прва овог закона на непокретностима које на дан ступања на снагу овог закона фактички користе Република Србија, односно државни органи и организације, Република Србија даном ступања на снагу овог закона стиче:

- јавну својину уколико на непокретностима на дан ступања на снагу овог закона нису као корисници или носиоци права коришћења уписани други носиоци јавне својине, или од њих основане установе и друге организације;
- јавну својину уколико су непокретности намењене за репрезентативне потребе државних органа и Републике Србије или служе за смештај страних дипломатско-конзуларних представништава, без обзира на стање корисника, односно носиоца права коришћења у јавном регистру непокретности и права на њима;
- право бестеретног коришћења у трајању од 10 година уколико су на непокретностима на дан ступања на снагу овог закона уписани као корисници или носиоци права коришћења други носиоци јавне својине или од њих основане установе и друге организације.

Право бестеретног коришћења у смислу става 1. алинеја трећа овог члана стиче се и у случају делимичног коришћења одређене непокретности - на делу који се фактички користи, а према попису који ће сачинити корисници непокретности.

У случајевима из става 1. алинеја трећа и става 2. овог члана, надлежни органи Републике Србије и Аутономне покрајине Војводине, односно јединице локалне самоуправе могу се споразумети да се уместо предметне непокретности Републици Србији, односно државним органима и организацијама обезбеди коришћење друге непокретности под истим условима.

Грађевинско земљиште

Члан 75.

Конституисање права јавне својине на грађевинском земљишту у државној својини уређује се посебним законом.

Начин стицања јавне својине на непокретностима и подношење захтева

Члан 76.

Право јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе на непокретностима из члана 72. овог закона стиче се уписом права јавне својине у јавну књигу о непокретностима и правима на њима.

Надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе подноси надлежном органу за упис права на непокретностима захтев за упис права јавне својине

аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе на основу одредаба овог закона.

Уз захтев из става 2. овог члана подноси се извод из јавне књиге у коју се уписују права на непокретностима или друга исправа којом се доказује право коришћења, односно својство корисника непокретности, као и потврда Републичке дирекције за имовину да су непокретности пријављене за јединствену евиденцију непокретности у државној својини сагласно закону.

У случају кад непокретност није евидентирана код Дирекције корисник непокретности је дужан да поднесе евиденциону пријаву на прописаном обрасцу.

Рок за подношење захтева

Члан 77.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе подносе захтев за упис права јавне својине из члана 76. став 2. овог закона у року од **пет година*** од дана ступања на снагу овог закона.

Уколико се захтев за упис права јавне својине за одређену непокретност не поднесе у року из става 1. овог члана, надлежни орган за упис права на непокретностима, извршиће, по службеној дужности, на тој непокретности упис права јавне својине Републике Србије, уз задржавање постојећег уписа права коришћења, односно корисника.

У случају из става 2. овог члана, уколико аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе не поднесе захтев за упис права јавне својине у смислу става 1. овог члана, у року од 10 година од дана ступања на снагу овог закона, надлежни орган за упис права на непокретностима извршиће, по службеној дужности, брисање права коришћења, односно корисника.

*Службени гласник РС, број 105/2014

Решење по захтеву за упис

Члан 78.

По захтеву за упис надлежан орган доноси решење, које доставља подносиоцу захтева и Републичком јавном правобранилаштву.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба у року од 30 дана од дана пријема решења.

Упис права врши се на основу правоснажног решења из става 1. овог члана.

Захтев за упис права јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе на непокретностима из члана 72. овог закона усвојиће се ако је уз захтев или накнадно органу надлежном за упис достављена потврда Дирекције да за ту непокретност није поднета пријава у складу са Законом о пријављивању и евидентирању одузете имовине („Службени гласник РС”, број 45/05).

За непокретности које су пријављене и евидентирани у складу са Законом из става 4. овог члана, захтев за упис права јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе на непокретностима из члана 72. овог закона усвојиће се ако је уз захтев или накнадно органу надлежном за упис достављено једно од следећа два решења:

- 1) решење којим се одбија захтев за враћање имовине и обештећење;
- 2) решење којим се утврђује право на обештећење.

Изузетно од става 4. овог члана, ако су за то испуњени прописани услови, орган надлежан за упис дозволиће упис јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и кад није достављена једна од исправа из става 4. овог члана, под условом да се из поднетог захтева и достављене документације недвосмислено може утврдити да је враћање предметне непокретности у натуралном облику ранијем власнику, односно његовом законском наследнику искључено по закону којим се уређује враћање одузете имовине и обештећење.

Последице одбијања захтева

Члан 79.

Уколико захтев за упис права јавне својине аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе буде правноснажно одбијен, сматраће се да је непокретност у јавној својини Републике Србије и надлежни орган извршиће, по службеној дужности, упис тог права.

Посебна својинска овлашћења аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

Члан 80.

Даном ступања на снагу овог закона на непокретностима из члана 72. ст. 4. и 5. овог закона успостављају се посебна својинска овлашћења аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са одредбама овог закона.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу предузимати све акте располагања непокретностима из става 1. овог члана, осим отуђења непокретности из јавне својине без сагласности Владе.

О отуђењу непокретности из става 1. овог члана одлучује Влада на предлог који може поднети аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, а приход по основу отуђења непокретности уплаћује се у буџет аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Акти отуђења непокретности из члана 72. ст. 4. и 5. овог закона супротно одредбама овог члана ништави су.

Одредбе ст. 1 – 4. овог члана примењиваће се до правоснажности решења о упису права јавне својине **по захтеву из члана 76. став 2, односно по захтеву из члана 82а став 1.*** овог закона.

У свему осталом, у погледу располагања и коришћења непокретности из става 1. овог члана, до правоснажности решења о упису из става 5. овог члана сходно ће се примењивати одговарајуће одредбе овог закона.

*Службени гласник РС, број 108/2016

Прекршај

Члан 81.

Казном затвора од 30 до 60 дана и новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који донесе акт о отуђењу непокретности супротно члану 80. став 2. овог закона, као и лице у органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе које на основу таквог акта потпише уговор о отуђењу непокретности.

Упис права својине јавног предузећа и друштва капитала

Члан 82.

Право својине јавног предузећа и друштва капитала на непокретностима из члана 72. ст. 7, 8. и 9. овог закона, стиче се уписом у јавну евиденцију о непокретностима и правима на њима.

Уз захтев за упис права својине из става 1. овог члана подноси се извод из јавне књиге у којој се уписују права на непокретностима или друга исправа којом се доказује право коришћења, акт о сагласности надлежног органа оснивача, измена оснивачког акта и потврда Дирекције да су непокретности пријављене ради уписа у јединствену евиденцију непокретности у складу са законом.

Јавно предузеће односно друштво капитала, као и њихова зависна друштва подносе захтев за упис права својине у року од **пет година*** од дана ступања на снагу овог закона.

Неће се дозволити упис права својине јавног предузећа и друштва капитала на:

- 1) природним богатствима;
- 2) добрима у општој употреби;
- 3) мрежама у јавној својини;
- 4) непокретностима из члана 20. став 2. овог закона које су поверене јавном предузећу, односно друштву капитала, односно њиховом зависном друштву ради давања у закуп односно на коришћење;
- 5) непокретностима које користе органи и организације носиоца права јавне својине на тим непокретностима;
- 6) пољопривредном и грађевинском земљишту и другим непокретностима које нису уложене, нити се могу уложити у капитал јавног предузећа и друштва капитала, односно које могу бити искључиво у јавној својини.

Одредбе члана 78. ст. 4, 5. и 6. овог закона сходно ће се примењивати и код решавања по захтеву за упис права својине јавног предузећа и друштва капитала на непокретностима из става 1. овог члана.

Упис права својине јавног предузећа и друштва капитала на непокретностима из става 1. овог члана не може се извршити без писане сагласности оснивача, коју даје надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, а за јавна предузећа и друштва капитала чији је оснивач Република Србија - Влада, на предлог министарства надлежног за област којој припада делатност јавног предузећа, односно друштва капитала.

Упис права својине јавног предузећа и друштва капитала неће се дозволити и у другим случајевима постојања забране уписа, односно стицања својине јавног предузећа и друштва капитала.

Уколико се захтев за упис права својине за одређену непокретност не поднесе у року из става 3. овог члана, или тај захтев буде правоснажно одбијен, орган надлежан за упис права на непокретностима извршиће, по службеној дужности, упис права јавне својине Републике Србије – ако је реч о захтеву јавног предузећа, односно друштва капитала чији је оснивач Република Србија, а ако је реч о захтеву јавног предузећа односно друштва капитала чији је оснивач аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе – орган надлежан за упис извршиће, по службеној дужности, упис права јавне својине аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе ако су за то испуњени услови прописани овим законом.

До уписа права својине подносиоца захтева за упис, односно права јавне својине оснивача из става 8. овог члана, јавно предузеће и друштво капитала који имају право коришћења задржавају право коришћења на предметним непокретностима са правима и обавезама које имају на дан ступања на снагу овог закона. Отуђење овог права не може се извршити без сагласности оснивача, а акт о отуђењу супротно овој одредби ништав је.

Забрана за упис из става 4. тачка 4) овог члана није сметња да се непокретност у јавној својини, на основу одлуке Владе, односно надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са овим законом, пренесе у својину јавног предузећа, односно друштва капитала.

*Службени гласник РС, број 105/2014

Члан 82а*

Изузетно од члана 77. став 2. и члана 82. став 8. овог закона, упис права јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, односно права својине јавног предузећа и друштва капитала, извршиће се и у случају кад се захтев за упис не поднесе у року из члана 77. став 1. и члана 82. став 3. овог закона, на основу накнадног захтева за упис права својине, ако су за то испуњени услови прописани овим законом.*

Накнадни захтев за упис права својине из става 1. овог члана може се поднети најкасније до 31. децембра 2017. године.*

*Службени гласник РС, број 108/2016

Порески третман

Члан 83.

Стицање права јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе или утврђивање права приватне својине на основу одредаба овог закона не сматра се прометом добара у смислу закона којим се уређује порез на додату вредност, односно пренос апсолутних права.

Приликом подношења захтева на упис права на непокретностима, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе као подносиоци захтева нису у обавези да плате административне и судске таксе, нити трошкове за рад и пружање услуга Републичког геодетског завода, који падају на терет тог органа. Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе дужне су да плате накнаду за рад геодетске организације у случају кад је њено ангажовање неопходно за правилно решење захтева.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Поступци покренути по Закону о средствима

Члан 84.

Поступци по основу чл. 8, 8а и 8б Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 3/96 – исправка, 54/96, 32/97 и 101/05 – др. закон – у даљем тексту: Закон о средствима) који су започети до дана ступања на снагу овог закона обустављају се даном ступања на снагу овог закона.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона по основу члана 48. Закона о средствима, у којима до дана ступања на снагу овог закона није донета одлука Владе о утврђивању удела државне својине у правном лицу, наставиће се и окончати у складу са Законом о средствима.

Поступци по основу члана 48. Закона о средствима у којима је до дана ступања на снагу овог закона донета одлука Владе о утврђивању удела државне својине у правном лицу окончаће се у складу са прописима који су били на снази у време отпочињања поступка.

Конвалидација

Члан 85.

Влада може накнадно дати сагласност у смислу чл. 8. и 8а Закона о средствима на уговор о прибављању непокретности у државну својину, односно о отуђењу непокретности из државне својине закључен до дана ступања на снагу овог закона, ако су за пуноважност тог уговора испуњени сви прописани услови, осим постојања сагласности Владе и ако су обавезе по таквом уговору у потпуности извршене.

Код прибављања непокретности сагласност се може дати и ако није спроведен поступак јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, а претходне и накнадне сагласности Владе за такво прибављање непокретности дате до дана ступања на снагу овог закона остају на снази.

Даном ступања на снагу овог закона врши се конвалидација свих уговора о набавци станова које је, након ступања на снагу Закона о средствима, до 7. новембра 2001. године, као уговорна страна, у име Републике Србије, закључило Министарство унутрашњих послова.

Престанак важења закона и примена подзаконских аката

Члан 86.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 3/96 – исправка, 54/96, 32/97 и 101/05 – др. закон) и Закон о имовини Савезне Републике Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 41/93, 50/93 – др. закон, 24/94 – др. закон, 28/96 – др. закон, 30/96 и 30/00 – УС).

Подзаконски акти донети на основу закона из става 1. овог члана примењиваће се до доношења подзаконских аката на основу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Достављање података Дирекцији

Члан 87.

До стицања права јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, сви подаци о евиденцији непокретности у јавној својини достављају се Републичкој дирекцији за имовину, у складу са прописима који важе на дан ступања на снагу овог закона.

Упис по службеној дужности права јавне својине Републике Србије

Члан 88.

Надлежни орган за упис права на непокретностима дужан је да по ступању на снагу овог закона, без одлагања, по службеној дужности изврши упис права јавне својине Републике Србије на непокретностима на којима је у евиденцији непокретности и права на њима уписано право Савезне Републике Југославије, односно Државне заједнице Србија и Црна Гора.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 89.

Подзаконски акти на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Примена Закона на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија

Члан 90.

До престанка функционисања међународне управе успостављене у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација, на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, у погледу питања која се односе на средства у својини Републике Србије примењиваће се одговарајуће одредбе Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 3/96 – исправка, 54/96, 32/97 и 101/05 – др. закон).

Ступање на снагу

Члан 91.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.